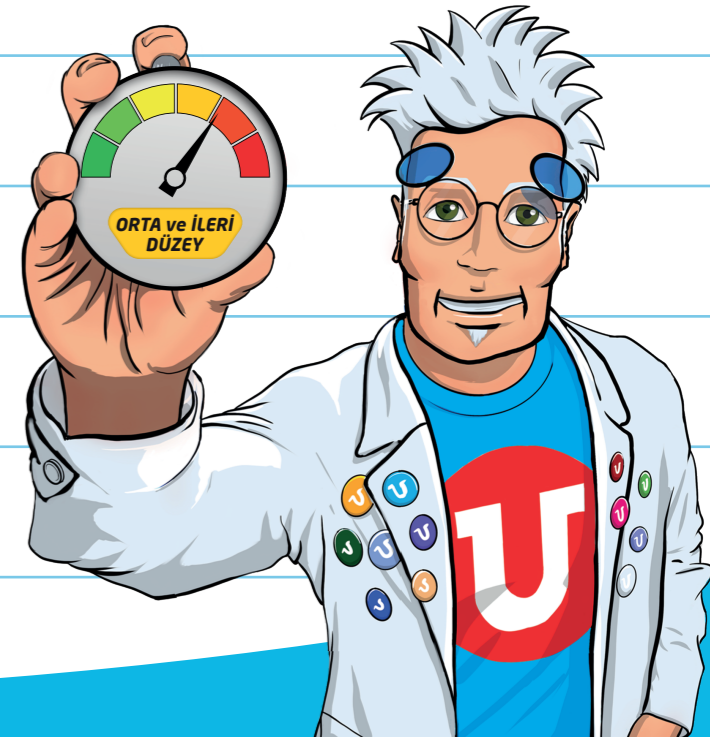

TYT Orta ve İleri Düzey Türkçe Soru Bankası

Paragraf - Yapı (Boşluk Doldurma)

FATMA GÜL ÖRS

PARAGRAFTAKİ BOŞLUĞU DOLDURMA

PARAGRAFİN GİRİŞ CÜMLESİNİ BULMA

- Genellikle, paragrafın konusunu belirtir.
- Genellikle, konuya bakış açısını da belirtir.
- Bağımsızdır.
- Kendinden önceki bir cümlenin varlığını hissettirmez.

SORU

----. Dolayısıyla salt edebiyat yahut sanat söz konusu olamamıştır. Sanat ve edebiyattan gayenin ne olduğu çoğu zaman ideolojiler, öğretiler etrafında şekillenmiştir. Bu sebeple edebî tartışmalar da estetik ve sanatsal değerlerden ziyade, ideolojik tutumlara göre taraf bulmuş ve sürdürülmüştür. Bu tutumun örnekleri, Tanzimat edebiyatında görülmeye başlanmıştır. Bu süreçte yazar ve şairlerin aynı zamanda siyasetçi ve devlet adamı olmaları, sanat ve edebiyata bu gözle yaklaşımlarına neden olmuştur. Tüm bunlar sonucunda edebiyat farklı kollarından ilerlemiş, her kol kendi ideolojik tutumuna göre edebiyat aracılığıyla toplum ve kimlik mühendisliğine soyunmuştur.

Bu parçanın başına aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygundur?

- A) Sanat, dünyanın hemen her yerinde çoğu zaman siyasetin oyuncağı olmuştur
- B) Çağdaş Türk edebiyatı çoğu zaman ideolojiler tarafından araç olarak görülmüştür
- C) Türk edebiyatı var olduğu günden bugüne ideolojik düşüncelerin esiri olmuştur
- D) Kimi dönemlerde toplum sorunları öncelenmiş, estetik kaygı ikinci plana itilmiştir
- E) Gerçek sanatın oluşumu özgür düşünceye, ideolojilerin güdümünden çıkmaya bağlıdır

PARAGRAF İÇİNDE BOŞ BIRAKILAN YERİ TAMAMLAMA

- Paragrafın konusuna, konuya bakış açısına, parçanın diline ve anlatımına dikkat edilmelidir.
- Mantığa uygun olan sözler paragrafın içinde boş bırakılan yeri tamamlayabilir; bu niteliklerden birinin eksik olması o sözün paragrafın içindeki boşluğu tamamlamasını engeller.
- Boş bırakılan yerin kendinden önceki ve sonraki cümlelerle dil ve anlam bağlantısı olacağı için bu bağlantılara dikkat edilmeli, doğru seçeceği gösteren ipucu ifadeler doğru belirlenmelidir.

SORU

Orhan Kemal'in aydınlık gerçekçiliğine somut bir örnek olarak *Gurbet Kuşları* romanını verebiliriz. 1950'li yıllarda köyden kente göç olgusuyla birlikte Zeytinburnu'nda gecekondu yapılar, kaçak yapılan bu gecekonduları belediye yıkar. Bütün emeğini ve parasını harcayarak gecekondu kuran Koca Mehmet, onun yerle bir olması karşısında diz çöküp ağlar. Karısı, yanında dimdik durur. Roman, karısının şu cümlesiyle biter: "Olsun, kalk, evimizi yeniden yaparız." Orhan Kemal'in bize gösterdiği yol şudur: ----. Bunu yakaladığımız zaman toplumsal ve bireysel planda geleceğimiz aydınlık olacaktır.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisinin getirilmesi uygundur?

- A) Cesaret ve alçak gönüllülük
- B) Umut ve azim
- C) Sabır ve müsamaha
- D) Umut ve bonkörülük
- E) Sükûnet ve tevekkül

PARAGRAFİN SONUÇ CÜMLESİ

- Paragrafın konusuna, konuya bakış açısına, parçanın diline ve anlatımına dikkat edilmelidir.
- Genellikle, paragraftaki düşünceyi özetler.
- Anlam bakımından yoğunudur.
- “Kısacası, sözün özü, uzun sözün kısası” gibi sözlerden sonra getirilebilecek bir nitelik gösterir.
- Paragrafın konusuna, bakış açısına, dil ve anlatımına, mantığa uygun olmalıdır.

SORU

Yazma eylemi, biraz gözü karalık, çokça ısrar gerektirir. Kural her yerde ve her şeyde neredeyse değişmez: Avlanmak için önce ateş etmelisiniz, vurup vurmadığınıza sonra bakarsınız. Yazı için de durum böyledir. ---- .

Bu parçanın sonuna, düşüncenin akışına göre aşağıdaki-lerden hangisinin getirilmesi uygundur?

- A) Düşünmeden yazmalısınız, yazınızın iletisini sonradan belirleyebilirsiniz
- B) Önce yazmalısınız, sonra iyi yazıp yazmadığınıza bakmalısınız
- C) Aklınıza gelenleri vakit kaybetmeden kaleme almalısınız
- D) İlham gelirse ruhunuza fısıldananlara kulak vermelisiniz
- E) Çalاکalem yazıp ürününüzü ortaya koymalısınız

RÖPORTAJ BIÇİMİNDEKİ SORULAR

- Bu tip sorular özellikle son birkaç yıldır sınavımızda yoğun olarak yer bulmaktadır.
- Bu soruları çözümlerken kişilerin verdiği cevaplar dikkatle okunmalı, bu cevaplar üzerinden sorular bulunmaya çalışılmalıdır.
- Cevap paragraflarının giriş cümleleri, konuyu ele alışları muhakkak soru cümlesine dair ipuçları içerir.

SORU

Gazeteci:

I. ----

Şair:

- 1985 yılında İstanbul’da İTÜ İnşaat Fakültesinin kantininde yazdım ilk şiirimi. Nedense fizik defterime... Babam bir gün İstanbul’a gelip defterlerimi kontrol ettiğinde fizik konularından çok şiir denemeleriyle karşılaşmıştı. “Müfredat mı değişti yavrum, fizik dersinde size şiir mi öğretiyorlar?” diye sormuştu.

Gazeteci:

II. ----

Şair:

- Şiirin beslendiği alan sınırsızdır. Bazı anların, yaşanmış bir hayat parçasının en hakiki, öz karşılığı ancak şiirle verilebilir. Usta Attila İlhan’ın da kitaplarının arkasında “meraklısına notlar” vardır ve usta, şiirlerinin yazılış öyküsünü anlatır. Çünkü her şiirin bir öyküsü vardır. Yani, “Ben sana mecburum, bilemezsin” dizesi, söz fiyakası olsun diye değil, birine mecbur kalınarak yazılmıştır. Ben de kendi sesimle bu yolun takipçisi olduğumu söyleyebilirim.

Bu diyalogda boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi sırasıyla getirilmelidir?

- A) I. Şiir yazmaya ne zaman başladınız?
II. Şiir evreninizin dayanağı nedir?
- B) I. Öğrencilik yıllarında şiirle aranınız nasıldı?
II. Şairlerin hayatı şiirlerine nasıl yansır?
- C) I. Şiire olan ilginiz ne zaman başladı?
II. Şiirlerinizi yazarken kimden etkilendiniz?
- D) I. İlk şiirinize bugünküleri kıyaslayabilir misiniz?
II. Şairler, şiirlerine gerçekliği ne ölçüde yansıtır?
- E) I. Şiire merakınız üniversiteye gidişinizle mi başladı?
II. Attila İlhan’ın şiirlerini okumak sizi nasıl etkiledi?